

RODOLJUB.

Glasilno „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petil-vrste 3 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

5. števil.

V Ljubljani, dne 4. marca 1893.

III. leto.

Trtna uš št. 3.

(Govor državnega poslanca Viljema Pfeiferja v državnem zboru dne 21. februarja.)

Že večkrat sem se oglasil, da se naj bolje varuje naše hudo stiskano vinogradarstvo. Proti najhujši sovražnici najzlahtnejše rastline, proti navadni trtni uši, katero sem imenoval trtno uš št. 1, pozivljaj sem poljedelskega ministra; proti naši vinski klavzuli, s katero je trtna uš št. 2 prišla v naše vinograde, pozivljaj sem trgovskega ministra; danes rotim finančnega ministra, naj vzame v varstvo naše vinogradarstvo proti trtni uši št. 3, katera mu hudo preti, pred hitro se množočim umetnim vinom. Ker izdelovanja umetnega vina ne morejo z uspehom zadržavati navadni zakoni, nastane vprašanje, kako bi trtni uši št. 3 mogli do živenga? Po mojem mnenju bil bi jedini pripomoček, ako bi se popisale vinske zaloge in pobirala vžitina tudi v zaprtih mestih od krčmarjev in trgovcev. Že pri naravnem vinu v zaprtih mestih velja pravilo, da vino samo plača vžitino, na ta način, da se krsti vino z vodo, in da voda plača vžitino. Pridejana voda so prodá in pije za vino, ali od nje se ne plača niti zemljiški, niti vžitinski davek. Finančna uprava se pri tem novodobnem kananskem čudežu pri-

pravi ob dva davka, ne da bi se čudodelniku bilo česa bati, kajti v zaprtih mestih se pobira vžitina na mitnici. Ko je pa vino v mestu, se pa nikdo več zanj ne zmeni. Tako pobiranje vžitine pospešuje izdelovanje umetnega vina. Ko bi se vino tudi v velikih mestih po kletih popisovalo in nadzorovalo, bi se izdelovanje umetnega vina jako omejilo, če bi se že popolnoma ne onemogočilo. Vsako vino, ki se dene v klet, mora se naznaniti; brez naznanila in nadzora ne sme ničesa v klet. Če bi se našlo v kaki kleti več vina, nego se ga je naznanilo in popisalo, se dotičnik kaznuje zaradi prestopka pristojbinskega zakona.

Krčmarji in trgovci, ki bi vžitino odkupili, bi še le prav ponarejali in kvarili vino, ker bi zanje ne bilo nobenega nadzora. Popis zalog bil bi prava pot in sredstvo za to; kajti če se ta množina le površno določi in se ne pregleduje po vžitninsko-davčnih polah, potem je varanje davčnih oblastij privilegovano. Rak za vinogradarstvo so tudi vinski prekupci. Krčmarji dobivajo vino od vinskih veletržcev, od katerih ga dobe na upanje. Poprej

LISTEK.

Lov na šoje.

Spisal I. Metov.

Ko je vstvaril Bog svet in ž njim seveda tudi vse, kar leze in grede, skrbel je tudi za veselje Adamovim potomcem.

Kaj bi bil Krakovčan brez krapov — nekateri pravijo „podkovanih krapov“, — kaj bi neki počel pošten Ljubljanski predmestni meščan začetkom jeseni, da mu ne nudi krasna planjava — mestni log — cip; kako bi mogel delati ubogi sitar v Stražišči in Bitnjem, ko ne bi imel nade, da se vjame v ob razsvetljenem oknu nastavljen zanjke mastni kljunač in kaj bi počel slednjič — Tržičan brez — šoje.

Šoja to je Tržičanu vse, kar je drugim lovcem jerebica, ruševca, zajec, srna, divja koza ali celo jelen.

Kakšen je ta ptič, menim, da vé vsakdo. Rujavo perje ima, v perutnicah pa belo, z modrimi in črnimi lisami, zelo močan in oster kljun in čop na glavi, ki se ji ježi, ako jo zjeziš; pri taki priliki tudi poje, nekoliko lepši kakor krokar.

„Torej le ne zaspite preveč trdo!“ reče mi neko soboto večer Jakšev Čena, jeden prvih lovcev na šoje. Ta je, kolikor vem, vedno precej srečno uganil, na katero stran bodo šle šoje to ali ono jutro in na katerem robu bi jih utegnilo pasti nekaj parov.

Prišedši domov, ponovim „limanice“, vijem jih nekoliko časa drugo ob drugo ter jih potisnem v cev, zvito

je krčmar vse leto deval denar na stran, potem je pa sam šel po vino v vinorodne kraje in ga je kupil od tistega, ki ga je pridelal. Bila je živahna kupčija. Vinogradar je vino dobro in hitro prodal. Dobiček prekupeev imela sta vinogradar in krčmar. Sedaj pa bogate le vinski trgovci. Kmet in pošteni krčmar delata zastoj, nepošteni krčmar si pa pomaga z umetnim vinom.

Krčmarji so popolnoma ponehali kupovati vino naravnost pri vinogradarjih.

Vinogradar se ubija in čaka kupca, pa nobeden ne pride. Denarna sila ga primora, da gre k veletržcu, ki pa hoče imeti blago skoro popolnoma zastoj. Ker se dobi vino „na upanje“, lahko vsak nemanič postane krčmar. Sedanji krčmarji na kmetih so tudi največ le zakupniki, gostači, dočim so poprej bili stalni premožni posestniki. V prejšnjih boljših letih so kmetijski krčmarji že pogrešili užitnino, ki so jo plačevali od vina, katerega so porabili za dom, to je za rodbino, posle in delavce. Sila pa uči varovati. Nikdo neče brez potrebe plačevati ne baš pravične užitnine in rajši pusti krčmo. In od tod prihaja to, da posestniki popuščajo krčme in jih prepuščajo ljudem, kateri nimajo družega gospodarstva, nimajo poslov in delavcev, torej jim ni treba vina za domačo rabo, od katerega bi morali plačevati užitnino. Zato so pa vsi sedanji krčmarji na kmetih kočarji in najemniki. Ob večjih cestah so skoro vsi kmetje popustili krčme zato, da jim ni treba od pijače za dom plačevati davka.

lahko bi se določila povprečna številka ali po obsegu zemljišča ali pa po številu prebivalcev pri hiši. Obdačenje domače pijače je krivično in kakor rečeno tudi jako škodljivo. Krčmar, ki je vinskemu kupcu enkrat nekaj dolžen, se ga več ne znebi.

Vinski trgovec ga zalaga z vinom in mu posojuje le s pogojem, da kupuje le pri njem in pri nobenem drugem trgovcu ali vinogradarju. Ko bi kje drugod kupil, se mu zapreti, da se takoj iztoži dolg, kar se tudi zgodi. Zadolžen krčmar se ne more ganiti.

Trgovec sêmtertja seveda zgubi pri kakem krčmarju, ki mu plačati ne more. Ta zguba se pa pridene k vinski ceni in to morebitno zgubo morajo že naprej plačati drugi kupovalci. Vinski kupec iz najboljših vinskih krajev potrebuje le malo vina, k večjemu za prilivanje. In tako se vina iz najboljših krajev težko spečajo in se morajo dati za slepo ceno.

Ker se, kakor se iz povedanega vidi, po krivici pobira užitnina od pijače za dom, umetno vino, ki se nareja v zaprtih mestih, zopet po krivici ostaja neobdačeno, je za vlado dovolj povoda, da skuša tem odpomoči. To se more pa le tako zgoditi, da se onim krčmarjem, ki se pečajo tudi s kmetijstvom, vino za dom ne obdači, in omeji izdelovanje umetnega vina. Visoki vladi priporočam, da v tem zmislu premišljuje, kar sem danes povedal.

Politični pregled.

Državni zbor se bavi še vedno z državnim proračunom za tekoče leto in ga bo dognal v prihodnjem tednu. Pri proračunih za posamezna ministerstva unele so se prav živahne razprave. Pravosodni minister je naznanil, da misli v kratkem predložiti novi pravdni red. Doslej se je v pravnih vse pisalo, odslej bi bilo vse ustno obravnavati. To bi bilo zlasti pri manjših tožbah

že zaradi troškov jako koristno. — Ostra razprava se je unela o naredbi predsednika najvišjemu sodišču, kateri je hotel vse pravice nenemških jezikov odpraviti in vse ponemčiti; celo latinski pečat je odpravil. Če ravna tako prvi sodnik v državi, kaj čuda, ako bi prebivalstvo zgubilo zaupanje v njegovo nepristranost. — Od posamnih sklepov je posebno važen tisti, s katerim se je znižala cena

iz smrekovega lubja. Potem si pripravim še nekaj za želedec in ležem spat.

Trink! zadone stekla v oknu ravno poleg moje postelje.

„Aha, to je nočni čuvaj — Skalnikov Drejča“, domislil si in udarim z rokó nekolikrat po oknu hoteč mu dati znamenje, da sem že vzbujen.

„Me je že slišal,“ zamrmra Drejče z nizkim glasom in zakliče nekaj korakov od naše hiše drugo uro.

Samovar je pel, sikal, šumel, brenčal in mi grel vodo za čaj, jaz pa sem se hitro oblačil, kajti vedel sem, da Jakšev Cena in moj bratranec ne čakata rada dolgo.

Ravno sem zaklepal vrata, ko začujem drsajoči korak šojarjev.

„Le hitro, Janez, hitro, malo pozni homo,“ opomni

Cena, „menda bo Ropik tudi tje prišel, zato moramo biti mi prej na Janežičevem robu.“

„To bo jezen, ako zagleda nas tam, ali če zasliši, da že nekdo tam lovi,“ pripomni bratranec.

„Ne, ne, na Podlasico bo šel danes, saj vem,“ oporeka stavec.

Potoma pripovedoval, nama je Cena, kako je njegov oče tam doli nad konjederčevim hlevom zaklad kopal, da so ga pa v istem trenutku, ko je zadel na zlato, pregnala mimoletelca ognjena kolesa.

V Bistrici zalaja Česnjeves pes nad nami.

„Čakaj, ti pasja vera, ti, ko prideš v trg, navežem ti poleno na rep!“ zasmeje se Cena, „da me boš pomnil. Še vselej, kadar sem šel po noči tu mimo, rohnel je nad mano.“

živinski soli. To so kmetovalci že veliko let prosili, a šele sedaj se je reč zanje ugodno rešila. — Pri vseh razpravah se je pokazalo, kako so razcepljeni poslanci v male skupine, da ne morejo ničesar doseči. Zato so sprevideli Čehi in Nemci, da se je treba porazumeti, ker potem bo lahko izhajati. Podlaga vsakemu porazumljenju bi morala biti seveda popolna ravnopravnost. Če bi se rešilo narodnostno vprašanje tako, da bi bilo vsem strankam ustrezno, da bi bili vsi narodi zadovoljni, potem šele bi bilo moči začeti uspešno občekoristno delovanje v državnem zboru. — Še slabše, kakor pri nas, godi se Slovanom na **Ogrskem**, posebno Slovakom, katere preganjajo Madjari na vse mogoče načine. Vzlic temu se Madjarska ne razvija tako kakor se navadno misli. Tam je mnogo strank in druga sovraži drugo, katoliki sovražijo se mej soboj in se prepirajo z drugoverci, tako da ni

nikdar miru. No, enkrat bodo tudi ogrske razmere dozo-rele in takrat se bodo tudi ondotnim Slovanom vremena zjasnila. — Na **Nemškem** še vedno ni rešena vojaška predloga. Katoliški poslanci so obljubili, da bodo glasovali za nove velikanske davke, ako se dovoli jezuvitom, da se vrnejo na Nemško, od koder so jih pred par leti iztirali. — Na **Angleškem** je poslanska zbornica sprejela zakon, da je Irski dovoliti samostalno upravo in sedaj ima le še podrobnosti tega zakona določiti. — Na **Fran-coskem** dobivajo zmerni republičani vedno več zaslonbe v narodu in upati je, da ubranijo domovino nakan sovražnikov. — Na **Srbskem** se pripravljajo vse stranke za volitve in kakor se kaže, ne bodo tekle mirno. Nezadovoljnost je velikanska in bati se je prav resno krvave revolucije.

Dopisi.

Iz Ljutomerskega okraja 20. februarja [Izv. dop.] (Narodnost je v nevarnosti.) Slovenci smo korenika, katere ni tako lahko izrtrebiti, kakor mislijo naši nasprotniki, Nemci in Lahončki, ker smo čvrsti, zdravi in pošteni. A ker so naši nasprotniki močni, uplivni, mnogoštevilni in imoviti, imamo mi jako težko stališče in če se hočemo srečno ubraniti navalu tujstva, moramo pred vsem biti složni in jedini. Žalostno pa je, da danes nismo več složni, da ne stojimo več vsi v jednem taboru, da udriha brat po bratu. Sroce zaboli vsakega, kdor vidi, kakov razpor je zavladal zadnji čas med Slovenci, — kako si sami kopljemo grob, v katerega nas bodo pahnili naši sovražniki, ako se ne združimo na obrambo narodnosti. Le narodnost naša je v nevarnosti, ne pa vera, kakor trobijo gospodstvaželjni krivi proroki. Vera nam je vsem sveta, te nam neče nihče vzeti, ne Nemci ne Lahi, vsi bi le radi uničili narodnost našo, pa vender se lažnjivo trdi, da smo proti veri. Nikdar proti veri, vedno pa proti posameznim gospodom, ki se

odkrito ali prikrito pajdašijo z narodnimi sovražniki in delajo na to, da bi udušili naše navdušenje za narod in nas odvrnili od dela. Zato pa naj se vsak, komur je kaj mar za narodnost, okléne naše narodno-napredne stranke, kakor smo se je pri nas. Ti pa Vsegamogočni, daj da bi po britkih in hudih izkušnjah že vender prišli lepši dnevi za Slovence, da bi se zopet združil duhovski stan s posvetnim in da bi vsi vkupno branili domovino in narodnost. Okoličan.

Od Malenedelje, dne 25. februarja. [Izv. dop.] (Novice različne vsebine.) Po naših vinogradih pričela se je rez; vinska trta je to zimo hudo pozebla, tako da je ponekod les popolnoma suh, z vinom torej letos ne bo dosti. Slabe letine in druge nesreče nas tlačijo leto za letom huje; trta gineva, občutljivi davki nas pa moré. — Pri Malinedelji se je osnovalo lani pod vodstvom g. Caherla, tukajšnjega učitelja, novo pevsko društvo. Pevci, katerih je nad 20, so že precej izurjeni. Gosp. učitelj pač zasluži iskreno hvalo, da vežba našo

Na Hudem — bila je že tri davno proč — ponudim Jakševemu Cenu svojo steklenico.

„To je pa kapljica, kako greje po žilah! Če se ne motim, imajo ravno v tej-le hiši prav dober brinjevec, nazaj grede ga kupimo za nekaj grošev. Saj je menda tukaj pri Ovsenjeku?“ vpraša stari šojar.

„Da, da, tukaj je,“ oglasi se bratranec in ploskne z rokó ob rokó, da se razleže po vasi.

„Zakaj pa delaš ta nemir?“ vprašam ga.

„Spomnil sem se brinjevčka.“

„Ali pa lépe Francike, ne? Zadnjič po deseti maši sem te pač videl, kako sladko si govoril ž njo. No, dekle je čedno, pametno, nekaj denarja bo tudi, potrudi se zanjo, saj si krepak mladenič,“ dé mu Cena.

Pot nas privede v gozd. Ker pa je bilo še popolnoma tema, izpodtaknil sem se nekolikokrat ob smrekove

in hrastove korenine, no pa tudi onadva nista bila preveč srečna. Vedno več nam je bilo prestati, ločili smo se od steze, stopali in vili se mej grmovjem, prapretjo in robidovjem, ki se je ovijalo in grabilo s trnjevim krepplji naše obleke.

„Hitimo, stopite, Janez,“ priganja me Cena, ker sem nekaj korakov zaostal, „dani se žel!“

Stopim torej res hitreje. Nakrat pa začutim nekaj hladnega ob stegnu. Ojej! brinjevec mi teče po obleki, veja mi je obrnila steklenico in — vrag je bil gotov. Rešil sem venderle nekoliko kapljic.

(Konec prih.)

mladino v prelepem narodnem petju. — Koncem preteklega leta je pri kopanju vodnjaka ubilo posestnika Bohanca. Z visočine do 8 sežnjev je padel nanj škaf zemlje in ga tako pobil, da se ni mogel spovedati in je kmalu umrl. — Bodite previdni pri takih rečeh.

Kakor se kaže, začeli so se nad našim narodom zbirati hudi oblaki. Vse toži in gleda strahoma v temno bodočnost. Nasprotniki naši začeli so boj zoper nas z novimi silami in nova sreča se jim smehlja, saj imajo vlado na svoji strani. O, da bi že naši poslanci povzdignili svoj glas, ali pa dali prosto roko tistim, kateri imajo dobro voljo. Turjedolski.

Izpod Nanosa 17. februarja. [Izv. dop.] (Država v pomoč. Bêda. Kmetijstvo. Kazni.) Mej mnogimi predlogami, ki so prišle v državnem zboru na vrsto, je gotovo posebno za Notranjsko najvažnejša in najbolj potrebna bila ona, katero so stavili naši slovenski poslanci, na čelu jim dr. Ferjančič, Pfeifer in Šuklje. V resnici, prebivalcem Notranjske kakor tudi Dolenjske preti silna beda, ker so izdatne podpore silno potrebni in to kar se tiče živeža, kakor tudi semena. Vsled lakote ginevale bodo nam potrebne delavne moči, če pa semena ne bo, ostane polje prazno in prišla bo nevesela jesen, ko ne bo kaj žeti in ne kaj kopati. In tako se bode zopet začelo obupno izseljevanje v daljno Ameriko! V tem žalostnem položaju razveselil nas je gori omenjeni nujni predlog in težkim srcem čakamo rešitve. Upamo, da se nam bo skazala visoka vlada vsaj pri tej priliki kot skrbna mati, če že drugih prilik neče porabljeti.

Naš jako skrbni gospod okrajni glavar, katerega opravičeno spoštuje in ljubi vsakteri, ki ga pozna, naročil je že prej ko se je stavljal omenjeni predlog, občinskimi predstojnikom ali županom, da naj kolikor mogoče natančno poročajo o potrebščini, oziroma bedi, ki preti vsled slabe letine in hude zime. Na ta način bilo je od strani našega okrajnega glavarstva mogoče pravočasno poročati visoki vladi ter predložiti potrebne podatke. Uverjen sem, da bodo tudi vsi ostali gospodje okrajni glavarji svoje dolžnosti v tej tako važni zadevi izpolnili.

Lanski, silno slabi letini bil je kriv, kakor znano, črv, kateri se je nahajal v toliki množini, da nihče kaj tacega ne pomni. Spodjedel je vse poljske pridelke, najbolj pa so trpeli krompir, ječmen in fižol. Posebno prvi, glavni pridelek v naših krajih, bil je tako silno spodjeden ali razjeden, da večina gospodarjev ni niti polovice semena nazaj dobilo. Naposled pa je še to malo, kar se je pridelalo, vzela mrzla zima. Le sila redko se nahajajo shrambe, kjer je bil krompir varen mraza in zmrzline, in tako je večina gospodarjev že sedaj brez potrebnega semena, če ga pa kdo kaj malega ima, pojel ga bo, predno pride čas ga saditi. Da bi si zamogli sami kmetje brez izdatne podpore pomagati, da bi si s svojim lastnim denarjem semena kupili, to je nemogoče, ker v obče je pri nas prevelika revščina. Zato bi vsa dobra volja ne zadostovala, ker manjka denarjev in pa kredita.

Resnici na ljubo mi je pa tudi povedati, da pri takih razmerah, kakoršne so sedaj pri nas, se sploh dobre

letine ni nikoli nadejati. Uboštvo se širi, živinoreja se krči, pomankanje gnoja pa ne pospešuje kmetijstva. Glavni in prvi pridelek je seno, ker za obdelovanje in pridelovanje družega primanjkuje živine in kakor rečeno gnoja. Seno se pa večinoma izvozi ter po ceni prodaja. Na boljših posestvih izvršuje se na ta način „roparsko gospodarstvo“, mali gospodarji pa ne morejo dosti pridelati, če bi tudi pravilno ravnali. Vse skupaj je torej le neko kmetijsko životarenje, o umnem gospodarstvu se ne da skoro govoriti. Ako bi se hotelo spraviti pri nas kmetijstvo v tak stan, kakor je želeti, morala bi se vlada na nas bolj ozirati ter nam ne odrekati potrebnih pripomočkov. Dokler se pa to ne zgodi, dokler namreč država ne bode resno začela skrbeti za kmetijski stan, če tudi ne v toliki meri, kakor sedaj za orožje in vojaštvo, bo glavni steber države hiral in to v jako veliko škodo cele države.

Pri tej priliki ne smem zamolčati, da iztirjevanje zastalih kaznij radi šolskih zamud, in to še iz one žalostne Schwarzove dobe, sedaj ni nikakor na mestu. Tisti roditelji, katerim se sedaj žuga z zaporom, ako ne plačajo določene jim kazni, so jako nevoljni. Res žalostno, da deželni zastop želi krvavih žuljev ubozih starišev na ta način spraviti v deželno blagajnico. Prav je, da se kaznujejo malomarni stariši, pa to naj se godi pravočasno in po zaslišanju teh, nikakor pa ne na tak način, kakor se to sedaj godi. Po preteku celih 6 in več let iztirjavati se je pričelo kazni, ki znašajo za nekatere po več desetakov. Kje pa naj denar jemljejo, ko ga niti za kruh ali žgance nimajo. Morda se mi poreče: Pa naj gredo v zapor, tam bodo vsaj preskrbljeni. Res je to, dosti se jih bode tudi tako pokorilo, ali na tak način se ne bode užigal in krepčal potrební ponos našega ratarja kmetovalca, pač pa nasprotno. Kadar človek zgubi čut poštenja, postane zmožen za vsako nepošteno delo, gorje pa kraju, kjer se to godi. Jedina rešitev te kazni je ubožni list, katerih se bode gotovo mnogo v to svrho izdalo ker ima sledni kaznenec skoro gotovo pravičo do tega.

Iz Št. Petra na Notranjskem 17. februarja. [Izv. dop.] (Naše razmere, žalostne in vesele.) Končal se je predpustni čas, ž njim pa, kakor upamo, tudi silni mraz letošnje zime. Navzlic snegu in mrazu čutili smo pri nas neko politično vročino, prouzročeno po občinskih volitvah, a končala se je v skoro splošno zadovoljstvo, posebno zato, ker je stopil občini na čelo spreten in vrl mož, kateremu vsi zaupamo. — Z novim letom smo dobili poleg naše vasi na državni cesti cestno mitnico. Ta bo v veliko škodo vsi okólici, posebno pa nekaterim vasem. Pritožbe se čujejo dan za dnem, a upati je, da nova mitnica ne bo imela obstanka nad tri leta. To bi bilo tudi prav, naj vsak kraj občuti to breme. — Občinski odbor izvolil je poseben odsek, kateri ima nalogo pripraviti kar treba za ustanovitev ognjegasnega društva. Ljudje so tega ukrepa zelo veseli, ker pomen ognjegasnih društev je pač vsakomur jasen. Želimo, da bi se stvar čim prej dognala.

Velike sitnosti ima ljudstvo na tukajšnji pošti pri sprejemanju novčnih in priporočenih pisem. Navada je, da se morajo osebe, katere niso znane uradu, izkazati s posebnim listom od župana. Naš poštni urad obsega dve precej veliki občini. Za ljudstvo je kaj neprijetno, da mora iskati imenovanega potrdila, ko je prišlo po štiri ure daleč; vrh tega se primeri, da župana ni doma ali pa da dotičnika ne pozna. Vse to je treba spolniti, da se prejme kako malovredno priporočeno pismo, ali pa majhen znesek v novcih. Ljudstvo je vsled teh sitnostij splošno nezadovoljno in bati se je kakih neljubih posledic. Pristojni krogi naj vendar uvažujejo navedene okolnosti in naj ukrepejo kar je treba, da se vsaj sitnostim konec naredi.

Zdravstveno stanje je tukaj dokaj povoljno, tem manj pa gospodarsko. Sedaj se sekajo celo zadnja hrastova in „cerova“ drevesca za „švelarje“ za dolenjsko železnico. S takim početjem pridemo res na goli — kras. Kupčija tudi ni dosti prida; seno je sicer poskočilo v ceni, toda za naš kraj prepozno, ker so ljudje v nas prodali seno še pred zimo. V takih razmerah je naravno, da je vse javno življenje nekako mrtvo; celo pred pustom nismo imeli posebnih veselice ali zabav; glavni vzrok je seveda to, da ni sloge.

Iz Vržeja 25. februarja. [Izv. dop.] (Lovrenčeva kapa.) Kaj ga ne poznate — našega Lovrenca? To pa je res čudno! In naš Lovrenc je tako daleč na okrog znana oseba. To vam je mož, o katerem se lahko reče: „Mož krepke postave — od nog do glave!“ — Bistre oči ponosno gledajo izpod kape v beli svet. Ponosno rečem, ker si je ta možak svest svoje moči. Njegove besede držijo kakor — — — klin! Ker ne poznate Lovrenca, — ne poznate tudi njegove kape! Vi mislite, da je to neka navadna kapa, kakor jo nosijo naši kmetje. Ne! Lovrenc ima čisto drugo kapo in sicer je ta, kakor časih tukaj govore: — „ledrna!“

Da, lépa je ta kapica! Ali ne imela bi pomena, in bila bi čisto navadna kapa, da je ne bi krasil krasen, z zlatom obšit „F“. Ta „F“ razsvetljuje čelo Lovrenčevi kapici, kakor žarko solnce jasno nebo! In Lovrenc ljubi svojo kapo z vsem žarom mladeniške ljubezni. Ljubi jo kakor samega sebe, in ne bi je dal ni za — — kapsel kežuhovnice! In to je že dosti! S tem pokazuje Lovrenc neizmerno ljubezen do svoje kape. Dolgo je trajal boj, ali naj bodeta na čelu Lovrenčevi kapi dve črki, namreč „P. D.“ ali samo jedna, samo „F.“ In zmagal je „Feuerwehr“ na Lovrenčevi kapi in ne „Požarno Društvo!“ — S tem mislim, da je povedano vse!

Lovrenčeva kapa menja svojo naravo in značaj. Najprej je Lovrenčevo kapo krasil mogočni „F.“ ali njegova vlada in oblast ni dolgo trajala, kajti Lovrenčeva kapa ima muhe, strašne muhe! Ni ji bilo všeč, da bi se ta „F.“ tako dolgo na njenem čelu „špinčil“. — Poštenci značaj črk P in D vgajal ji je bolje in sestrici P in D sta prišli zopet v milost. Pa tudi ta milost ni dolgo trajala, kajti Lovrenčeva kapa je silen špekulant. Prava hčerka tega sveta! Hinavski „F“, — da si je v prahu in pepelu — začel se ji je zopet prilizovati. Obetal ji je za stanovanje boljše dohodke, kakor jih je imela dozdej. In če se njej kaj obljubi, — ona stori vse! Njeno geslo je: „kjer je dobro, tam je domovina!“ Pri nji dobi stanovanje Nemeec in Slovenec — samo po sebi razumljivo — kdor ve č plača. Ona skrbi samo za-se! Skratka — Lovrenčeva kapa se je skoraj začela kesati zavoljo okrutnega obnašanja proti „F“ in ta je zopet zadobil milost pri nji. Več ni bilo mesta za P in D in morali sta se umakniti. Ali poznate sedaj Lovrenca? Jaz mislim, da ga poznate. Ako poznate njegovo kapo — poznate tudi Lovrenca, ker ona je zvesto ogledalo njegove duše. Ta „ledrna“ kapa je zvesta tovarišica Lovrenčeva, katera ga spremlja po vseh potih njegovega življenja in na kateri je spoznati vselej, kadar je nje nositelj se zopet jedenkrat prelevil in pri tem ostal seveda grozno pošten človek.

Slovenske in slovanske vesti.

(Osebne vesti.) Vrli narodnjak g. Ivan Resman, železniški uradnik v Nabrežini, je imenovan načelnikom postaje v Velenju nad Celjem. — Zdravnik v dež. blaznici na Studencu g. dr. Pavel Prajnič je imenovan za vodjo dež. blaznice v Solnogradu. — Dne 12. februarja je umrl v Mozirji ondotni zdravnik dr. Ant. Pavliček, star šele 27 let. — Policijski ravnatelj v Gradcu, g. Valentin Jenko, rojen Ločan, vitez Franc Jožefovega reda in italijanskega kroninega reda, je povzdignen v plemski stan. — Papež je podelil c. kr. podkonzulu, g. Alojziju Pogačarju, rojenemu Ljubljancu, komanderski križec reda Sv. Gregorija.

(Občinske volitve v Kamniku.) Pri občinskih volitvah, vršivših se pred kratkim, zmagali so v vseh treh razredih kandidati narodno-napredne stranke zoper zdru-

žene nemškutarje in mračnjake. Novi odbor je volil znova županom zaslužnega g. Jožefa Močnika in to jednoglasno, obč. svetovalci pa so gg.: Franc Eksler, Franc Hajek in Emil Janežič. Kamnik je pač uzorno narodno mesto.

(Posnemanja vreden uzgled.) Iz Zagorja na Pivki se nam poroča o zelo srečni novi napravi, katero je zasnovalo ondotno narodno bralno društvo. Na zadnjem občnem zboru sklenilo se je namreč, prirejati nedeljska poljudna predavanja, ki bi bila dostopna s početka vsem vaščanom, a pozneje le udom bralnega društva. Vršila so se do sedaj 3 predavanja in so vsa kaj dobro uspela. Prvi večer predaval je gosp. župnik Groznik o „navadnem družbinskem življenju“, a dva večera g. S. Domicelj o „kmetiskem pravdarstvu“; obisk je bil vselej

jako obilen. Zanimanje za te večere, ki obetajo za postni čas še zanimiva berila, rase od dne do dne, zlasti ker je združena z vsakokratnim predavanjem tudi mala zabava. — Naj bi naša društva po deželi posnemala ta uzgled, in tako kazala naši posvetni in duhovski inteligenci po deželi, na kak način se lahko deluje z združenimi močmi za narodno prosveto. — Bralno društvo Zagorsko šteje 32 članov ter ima tudi že lepo knjižnico, iz katere si člani prav pridno izposojajo pošteno domače berilo.

(Poštne reči.) Na Vrhniki je pečat samo nemški, a pred nekaterimi leti je bil še dvojezičen. To pa menda zaradi tega, ker pošta vé, da ji občina ne bode delala sitnostij zaradi samo nemškega poštnege pečata. — Na Goriškem dobili so v novejšem času dve novi pošti, a obe imata le nemška pečata. Proti takemu preziranju domačega jezika bi se morale občine odločno pritožiti.

(Nedeljska kmetijska bralnica v Novem mestu) se je odprla v nedeljo 19. m. m. ob 1/2 9. uri dopoldne v hiši katoliške družbe rokodeljskih pomočnikov. Ker je pristop dovoljen vsem gospodarjem in kmetiskim odraslim mladeničem in ker bodo v bralnici brezplačno dobivali potreben pouk v kmetijskih zadevah, je pričakovati, da bodo kmetovalci radi zahajali v to bralnico. Odbor kmetijske podružnice naprosil je za sodelovanje g. R. Dolenc, vodjo dež. kmetijske šole na Grmu.

(Redka slavnost.) Piše se nam iz Zagorja: Naš okrožni zdravnik g. Morscher je dne 24. februarja praznoval štiridesetletnico svojega težavnega poslovanja. Mož je rodom Kočevce, toda povsem pravičen. V priznanje voljen je bil tudi županom, katero breme nosi že deveto leto v splošno zadovoljnost občanov. Kot marljiv zdravnik in priljubljen župan je obče spoštovan. Povodom 40letnice mu radostnega srca kličemo: Bog ga ohrani še mnogaja leta!

(Dolenjske železnice) stranska proga od Grosuplja do Kočevja se bo najbrž že začetkom meseca avgusta t. l. izročila prometu, ker je zgradba večinoma že gotova.

(V preudarek.) V Celovškem „Miru“ predlaga dopisnik izpod Pohorja preudarka vreden nasvet, kako bi se dalo pridobiti novih članov naši družbi sv. Mohorja. Pravi namreč: Krstni in birmski botri imajo navado, svojim varovancem nekaj darovati; naj bi med drugimi darili noben boter in nobena kumica ne pozabila, zapisati svojega varovanca v družbo sv. Mohorja! Tako bi prišla mladina do lepega berila, ki ga sama ne more kupiti. Bogati botri bi lahko uplašali celo dosmrtnino. — Posebno za birmska darila se nam zdi tak nasvet umesten in bi se pri nekoliko dobri volji in požrtvalnosti dal res doseči izdaten uspeh.

(Trpljenje koroških Slovencev.) Okrajna glavarja celovski in velikonedeljski delata na vse kriplje zoper slovensko uradovanje. Okrajni glavar celovski baron Mac Nevin ukazal je občini kotmaroveški, da mora nemški uradovati in ker je vrli župan, sklicuje se na

veljavne zakone, temu ugovarjal, obsodil ga je na 20 gld. glôbe. — Neki slovenski kmet uložil je na deželni šolski svet v Celovci slovensko prošnjo, a c. kr. okrajni šolski svet je ni predložil, kakor bi bil moral po zakonu, ampak jo je vrnil in zaukazal, da ji je priložiti nemški prevod. — Tako se v Avstriji koncem 19. veka kršé veljavni, od svetlega cesarja potrjeni zakoni!

(Kmetijsko predavanje.) V Hodišah na Koroškem predaval bode velikonočni ponedeljek potovalni učitelj g. dr. Kramar o kmetijstvu. Predavanje vršilo se bode v slovenskem jeziku. To bo prvo slovensko predavanje novega učitelja. Dobro bi bilo, če bi se tudi v drugih krajih oglasili posestniki za taka slovenska predavanja o kmetijstvu.

(Sijajna zmaga.) Navzlic strahovitemu pritisku nemškutarjev zmagala je pri občinskih volitvah v Črnu na Koroškem dne 27. februarja slovenska stranka prvičkrat v drugem in tretjem razredu. Slava vrlim Koroškim rojakom!

(Volitev v okrajni zastop Celjski.) Kakor smo že zadnjič naznanili, zmagala je narodna stranka pri volitvi veleposestnikov v okrajni zastop Celjski res sijajno. Dne 20. februarja so volile kmetijske občine in ker so tudi tu bili voljeni sami vrli narodni možje, imajo Slovenci na veliko žalost nemškutarjev v tem važnem zastopu zanesljivo večino.

(Nemška šola v Brežicah.) Nemškutarji v Brežicah so se mnogo trudili, da bi tam ustanovili čisto nemško šolo, a ministerstvo je razsodilo na pritožbo Slovencev iz okolice, katerih otroke so hoteli ušolati v nemško šolo, da je v Brežicah premalo nemških otrok, da bi se mogla ustanoviti nemška šola.

(Tečaj za viničarje) bode na deželni sadjerejski in vinorejski šoli v Mariboru boščiči mesec od dne 13. do 18. marca. Poučevalo se bode o požlahtnjenji trsa in o pomladanskih delih v vinogradih. Ubogi viničarji dobé podporo iz dež. zaklada. Natančneje se poizve pri ravnateljstvu dež. sadjerejski in vinorejske šole v Mariboru.

(Sadike.) Iz državnih drevesnic na Štajerskem razdelili so letos okolu 400.000 drevesec med ubožnejše posestnike brezplačno, drugim pa so se oddale po nizkih cenah. Drevesca so smrekova, jesenova, borova, javorjeva, mecesnova, lipova in orehova. Prošnje sprejema do 15. marca deželni gozdarski nadzornik v Gradci.

(Bralno društvo v Sevnici) dobilo je potrjena svoja pravila. Osnovna veselica vršila se bode spomladi in obeta biti jako sijajna.

(Slovenske šole v Gorici.) Deželni šolski svet goriški ukrenil je v seji dne 22. m. m. pod predsedstvom namestnika Rinaldinija, ki je prišel k tej seji nalašč iz Trsta, da mora mestna občina Goriška ustanoviti zahtevane slovenske ljudske šole.

(Občinske volitve v Gorici) se bodo vršile sredi meseca aprila in sicer volijo: III. razred dne 11., II. razred dne 14. in I. razred dne 18. aprila. Slovenci se še niso odločili, ali se bodo udeležili teh volitev ali ne.

Razne vesti.

(Roparski umor.) V Žminj pri Paznu prišel je h krčmarju Rovisu neki trgovski popotnik ter tam prenočil. Ker je hotel na bližnji pošti oddati denarno pismo, prosil je krčmarja, naj ga spremi do tja. Kmalu potem je našel neki žandarm v gozdu umirajočega popotnika, ki je bil večkrat zaboden. V jedni rani tičal je še nož. Ranjenec imenoval je krčmarja kot morilca, ki ga je napadel v gozdu in mu oropal 400 glđ. Tujec je kmalu potem umrl, ne da bi povedal svoje ime. Krčmarica spoznala je nož, s katerim je bil umorjen popotnik, kot svojo lastnino.

(Nesreča pri zgradbi dolejnjske železnice.) Minoli teden ponesrečila sta dva delavca pri zgradbi železnice v Prerovi pri Šmarajah. Vrtala sta kako dva metra visoko stoječo skalo, ki se je preklala in padla na oba delavca. Jeden bil je takoj mrtev, ker mu je zdrobilo spodnji život in zlomilo več reber. Drugi bil je le malo poškodovan in so ga prevedli v bolnico v Ljubljani.

(Grozna nesreča pri požaru) pripetila se je pri Sv. Jederti poleg Wolfsberga v fužinah grofa Henkela. Nastal je ogenj v neki delavski hiši in so zgoreli štirje otroci. Tri ostavila je mati delavca Hribernika same doma, ko je nesla možu kosilo v tovarno. Istotako pustila je delavka Ruthard svojo hčerko doma, ko je nesla bratu svojemu kosilo. Našli so otroke zadušene in vse ožgane.

(Uboj.) V Andražu v Loškem okraji sprla sta se oče Simon in sin Jernej Velkavrh zaradi neke domače rodbinske zadeve. Sin potegnil je nož in ž njim udaril ob zid. Ko je hotel udariti v drugič, zadel je z ostjo noža tako nesrečno poleg njega stoječo mater v levo sence, da se je smrtno ranjena zgrudila. Sina izročili so sodišču. Obžaluje svojo jezo, a trdi, da materi ni hotel nič žalega storiti, še manj pa jo usmrtiti.

(Zmrznenega našli so) v gozdu Mežakla v Bohinju 51letnega drvarja Jakoba Logarja iz Bohinjske Bistrice. Pokopali so ga na pokopališču v Dobravi.

(Stekel pes,) ki se je klatil po novomeški okolici, prikazal se je tudi v Toplicah, kjer ga je ustrelil tamošnji trgovec J. Sitar. Razparanje je pokazalo, da je bil pes res stekel in se je pokončalo devet psov, katere je ogrizel. Šestnajstletna Ana Matoh, katero je stekli pes ugriznil v levo nogo, odpeljala se je v Budimpešto, da se bode tam zdravila po novem načinu.

(Nagle smrti umrl) je v Trstu posestnik in trgovec z usnjem Tomaž Javornik z Vrhniko. Pri uhadu neke hiše zadela ga je kap, da je bil takoj mrtev. Denar in dokumente, kar jih je imel pri sebi, spravila je policija.

(Srne na Pohorji.) Poslednji čas zaredilo se je na Pohorji na Spodnjem Štajerskem lepo število srn. Letošnja huda zima pa jih je prignala z gôr v dolino, kjer so jih pa lovci mnogo postrelili, posebno na uzhodnji strani Pohorja.

(Grozna nesreča) pripetila se je v premogokopu v Škalih pri Velenji. Dne 19. februarja zjutraj ob 1/3 7. uri stresla se je zemlja okoli rudnika na 10 minut v okrožji. Šipe v oknih so ropotale, kakor o potresu. Uneli so se zopet plini v jami. Ljudje, posebno žene delavcev, kateri so bili v jami, vrela so vkup. Takoj, ko je bilo mogoče, spustili so pogumnejše v jamo. Mrtvih je bilo 16, a 7 težko ranjenih. Od teh je pa jeden umrl, tako da so jih pokopali 17. Reveži so bili taki, da je bilo človeka groza, ako jih je pogledal. Zgornji del telesa je bil pri nekaterih popolnoma osmojen. Meso je viselo raz roke in obraz,

obleka pa je bila sežgana. Le čevlji, sploh spodnji del života, je bil nepokvarjen. Jednemu je odtrgalo glavo, drugemu roko. Nekateri so bili popolnoma opečeni. Obraz, roke — vse je bilo napihnjeno in rudeče. Veliko delavcev je odšlo. Za varnost je v rudniku premalo skrbnjeno. Ventilacije ni nikakoršne in izhod je samo jeden za izvažanje premoga.

(Spretnost mladega sleparja.) Pri nekem Dunajskem veletržcu, Russo, služboval je njega sorodnik Leko Adut, dvajsetleten mladenič, kateri je o Božiču utekel v Ameriko, ne da bi se bilo vedelo zakaj. Uzrokov zato pa je fant imel jako tehtnih. Pred Božičem ponaredil je namreč podpis svojega strijca in dobrotnika in na te ponarejene menice dobil od avstro-ogerske banke 81.000 glđ. Mladič je s tem denarjem utekel v Ameriko, njegovega sokrivca, kateri ga je na to napeljal, pa je te dni prijela policija v Berlinu. Škodo mora seveda trpeti banka sama.

(Ogrsko ovčje meso) Na pritožbo ogrskih ovčarjev, da se zanemarja domača reja ovac, sklenilo je ogrsko domobransko ministerstvo, da se bode dajalo po dvakrat na teden ovčje meso vojakom za hrano. Zdaj hočejo tudi v naši državni polovici dajati ovčje meso po dvakrat na teden. S tem pa se dela očitna škoda našim govedorejcem, ki seveda ugovarjajo temu, da bi se njim v škodo podpiralo ogrsko ovčjerejo. Vojni minister odgovoril je sicer na vprašanje poslancev, da vojaki ne bodo prisiljeni jesti ovčjega mesa, ako ne bodo marali zanj, pri velikem uplivu pa, ki ga imajo Madjari, bode se gotovo skušalo njim ustrezati v prvi vrsti.

(Samomor ali nesreča?) Minoli teden zvečer zagledal je neki pilot v Trstu po morji plavajočo žensko. Izvlekli so jo takoj iz vode in prenesli v pristansko pisarno, kjer je pa umrla, predno je še došel zdravnik. Bila je stara kakih 24 let in dobro oblečena. Ni se moglo določiti, je li ponesrečila ali pa sama skočila v morje. Truplo prevedli so potem v mrtvašnico.

(Kolera na Ogerskem) je do malega ponehala popolnoma. Dne 12. t. m. ni bil prijavljen noben slučaj kolere v celi ogerski državi. Nadejati se je torej, da ostane tudi naprej tako in da se je poslovil ta grozni gost.

(Dober želodec.) V Zagrebu prodal je na trgu neki kmet veliko ščuko, težko kakih šest kilogramov. V želodcu ščuke našlo se je dvanajst trnkov, katere je riba požrla pri raznih prilikah in tako rošila svoje življenje, dokler je ni dohitela kenčno usoda.

(Tri tedne brez jedi.) V bolnici na Dunaji je štiritletni dečko, ki že tri tedne ni jedel ničesar. Dečko pil je doma v Šleziji lugovo esenco, vsled česar se mu je goltanec čisto skrčil. Ker ga v Berlinu niso mogli ozdraviti, poslali so ga na Dunaj. Zdaj mu hrano umetno uvajajo naravnost v želodec in tako bode mogoče, da dečko še ozdravi.

(Kitajsko časnikarstvo.) Nikjer na svetu ne nahaja se toliko nasprotstev in nenavadnih stvari, kakor na Kitajskem. To se posebno sme reči o kitajskem časnikarstvu. V Kini izhaja najstarejši list sveta, ki je počel svoje življenje l. 911 po Kr. r. Zdaj izhaja trikrat na teden in vsako njegovo izdanje je polno novih in zanimivih vestij. Izdavanje časnikov je pod neposrednim nadzorstvom cara in člani uredništva morajo mnogo delati. Kdor pa ne dela dosti pridno, dobi batine. Ako jeden urednikov dobi batine, morajo ga ostali nadomeščati pri uredovanju časopisa.

Poučne stvari.

Razpošiljanje krompirja po zimi.

Krompir razpošiljaš tudi lahko ob mrazu, ne da bi zmrznil. Treba le da namočiš vreče (žaklje), v katerih misliš krompir poslati, z mrzlo vodo predno jih napolniš, in da s krompirjem napoljene vreče na zunanji strani zopet obliješ z mrzlo vodo. Na ta način vloženi krompir strpi najhujši mraz. Vzrok temu je popolnoma naraven, kajti z namakanjem vreč se tkanina z vodo napije in zmrzla voda brani potem krompir tako pred vnanjim mrazom, da mu ne more do živga.

Številke naj govore!

Kako mi na Kranjskem napredujemo z nasaditvijo novih vinogradov z ameriškimi trtami, povzamemo lahko iz poročila, katerega je ravnokar izdalo poljedelsko ministerstvo za l. 1891. V omenjenem poročilu beremo, da je po trtni uši uničenih in okuženih vinogradov in sicer:

- a) na Kranjskem 6403 hektarov (t. j. 11077 oralov), tedaj več kot polovica vseh vinogradov;
- b) na Štajerskem 7174 hektarov ali nekoliko manj kot jedna četrtnina vseh vinogradov in
- c) na Nižje Avstrijskem 8883 hektarov tudi manj kot jedna četrtnina vseh vinogradov.

Pri nas na Kranjskem je trtna uš primeroma največ škode naredila, ker je več kot polovico vinogradne zemlje uničila.

In koliko se je na novo nasadilo ameriških vinogradov? To sodimo prav lahko iz števila trtnih ključev, kateri so se razdelili in oddali v teh treh deželah iz državnih trtnic in vinogradov. Po dotičnem izkazu oddalo se je l. 1891. za nove nasade in sicer:

- a) na Kranjskem 65.075 trtnih ključev,
- b) na Štajerskem 181.175 trtnih ključev,
- c) na Nižje Avstrijskem 385.710 trtnih ključev.

To številke jasno goveré, kako počasi napredujemo Kranjci mimo drugih sosednih dežel, in kako malo trt smo primeroma dobili iz državnih rok za nove nasade.

Kakor uče poročila dalje posneti, oddajale so se večidel take trte za nove nasade, katere je treba požlahtniti, kakor zlasti Riparija, Rupestris in Saionis, ki so izmed drugih še najbolj uporne proti trtni uši. Kot sploh najboljše trte priporočajo velikolistnate vrste Riparije, kakor Riparija Portalis ali Gloire de Montpellier in Riparija Paillers.

Koliko modre galice potrebujemo za 1 hektar vinograda?

Če hočeš vedeti, koliko galice ti je kupiti, da bodeš lahko dva do trikrat poškopil vinograd proti strupeni rosi, določiti moraš najpred potrebno množino galice, katero misliš razstopiti v 100 litrih vode.

Kakor uče izkušnje, zadostuje, če vzameš na 100 litrov vode 1½ kilograma modre galice in ½ kilograma gašenega apna — seveda, če bodeš tudi o pravem času škropil. V drugo ti je pa tudi treba gledati na to, kako škropilnico imaš, kako je vinograd s trtami zaraščen, kakor tudi na to, kolikokrat hočeš vinograd poškopiti.

Kakor uči zopet praksa, potrebujemo za dvakratno škropljenje 1 hektar (t. j. 1¾ oral) pravilno nasajenega vinograda okolu 10 kg. modre galice in 16 kg. apna in 700 do 809 litrov vode. S toliko množino shajamo pa

le tedaj, če imamo prav dobro škropilnico, tako da se ne pogubi po nepotrebnem čisto nič tekočine.

V naših razmerah porabili bomo gotovo več galice — saj 45 kg. v tem slučaju. Za trikratno škropljenje 1 hektara vinograda pa gotovo 20—25 kg. modre galice.

Vzgoja ameriških sajenk.

Za nove nasade ameriških vinogradov treba je vsikdar sajenk, izgojenih v trtnici. Ameriške trte se težko ukoreninijo, zaradi tega bi bilo napačno, ko bi kar s ključi (rezanicami) zasajali vinograd. Celo ko bi po 2 ključa vsadili na vsako mesto z namenom, da se saj eden od obeh prime, ravnali bi napačno, ker bi našli pozneje vender le še veliko mest praznih. To še posebno tedaj, če smo dobili potrebne ključe od drugod, ker zrežejo pridelovalci in prodajalci ključev po navadi cele mladike za ključe, je li so mladike do vrha dobro dozorele ali ne.

Vsak vinogradnik zna, kako neprijetno, dragoceno in zamudno je poznejše podsajanje trt na mestih, kjer se niso prijele. Še celo, če podsajamo pozneje s sajenkami namesto s ključi, smo si na škodi, ker ne pridejo sajenke v novo prekopano zemljo in nam zaradi tega zvečine zastanejo v rasti.

Izgojumo si tedaj za nove nasade sajenko! Kdor pa tega neče ali ne zna, kupi naj sajenke. Res da so dražje, zaradi tega je pa tudi uspeh saditve dosti lepši.

Kako tekne oves molzni govedi?

Največ ovsa pokladamo dandanes konjem. A tudi mladi govedi ga čim dalje rajše dajejo, ker uči izkušnja, da je to prav izvrstno, prav tečno krmilo za odstavljeno goved. V novejšem času ga hvalijo tudi za molzno goved. Kakor uče namreč novejšje poskušnje, vpliva oves prav ugodno na mlečnost. Če damo vsaki kravi na dan 1—1½ kg. ovsa, dobimo več in boljšega mleka. To mleko se še posebno s tem odlikuje, da je prav okusno pa tudi dosti bolj tolsto ali bolj gosto. Iz takega mleka dobiš tedaj dosti več in tudi bolj okusnega surovega masla. Poskusi tedaj z ovsem in prepričaj se bodeš, da je res tako in da ti bode molzna goved poplačala te stroške z večjo mlečnostjo.

Loterijske srečke

dne 2. marca t. l.

Brno 69, 5, 82, 27, 79.

Tržne cene v Ljubljani

dne 1. marca t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	90	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež, "	7	—	Surovo maslo, "	—	78
Ječmen, "	6	—	Jajce, jedno, "	—	25
Oves, "	6	25	Mleko, liter	—	10
Ajda, "	5	75	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, "	4	41	Telečje, "	—	56
Koruza, "	5	50	Svinjsko, "	—	60
Krompir, "	3	20	Kostrunovo, "	—	40
Leča, "	13	—	Pišanec, "	—	55
Grah, "	12	—	Golob, "	—	22
Fižol, "	9	—	Seno, 100 kilo	—	267
Maslo, kgr.	—	95	Slama, "	—	232
Mast, "	—	66	Drva trda, 4 metr.	—	7
Špeh frišen, "	—	56	" mehka, 4 "	—	5

Lahko in prijetno delo,

ki daje lep postranski zaslužek, ponuja se osobam, katerim njihova postranska opravila puščajo nekoliko prostega časa. Kdor bi se želel lotiti tega dela, piše naj upravištvu tega lista ter naj nad naslovom zunaj na zavitku zapiše št. 232. (15 3)

J. Kunčič izdelovatelj soda-vode

v Ljubljani,
v Križevniških ulicah št. 10
filijalka v Lescah, Bled,

priporoča čast. p. n. občinstvu in gospodom gostilničarjem svojo dobro izdelovalnico dobre, zdrave ukusne soda-vode.

Zunanja naročila izvršujejo se točno. (16-4)

Zobni zdravnik

SCHWEIGER

stanuje v

hótelu „Pri Maliči“

II. nadstropje, št. 25-26.

Ordinuje vsak dan od 9.-12. ure dopoldne in od 2.-5. ure popoldne. (2-5)

Ob nedeljah in praznikih od polu 10. do polu 1. ure.

Najnovejše zobe, zobovja in plombranje.

Jurčiča zbrani spisi XI. zvezek

dobiva se v „Narodni Tiskarni“, pri Ant. Zagorjanu in v vseh knjigarnah.

Cena nevezanemu izvodu 60 kr., vezanemu 1 gld.

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca (11-5)

zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

Brata Eberl

Ljubljana, Franciškanske ulice št. 4.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena plaskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pókost.

Glavni zastop

Bartholijevega originalnega karbolineja

Maščoba za konjska kopita in usnje. (5-5)

J. Traun v Ljubljani

mehanični mlin, tovarna ješprenjčka in jesliha, trgovina s špecerijo, žganjem, žitom, pridelki in drvami

priporoča veliko zalogo svojih izdelkov:

pšenično, ajdovo, riženo in koruzno moko, ješprenj, ješprenjček in pšeno, najmočnejši in najokusnejši vinski kis in kisov cvet. Priporoča tudi špecerijsko blago, žganje, špirit, suhe in oljnate barve. Kupuje vse domače pridelke in priporoča mnogovrstna, zanesljivo kaljiva semena. Zivinorejem priporočam zadnja moka za živino, ker je ceneji in izdatnej kot druga sredstva. (3-5)

Zunanja naročila se hitro in natančno izvrše.

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13

(6-5)

priporoča slavnemu občinstvu in preča štiti duhovščini, svojo bogato zalogo lestenecv, oljnatih podob, zreal, kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete n. pr. stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago, raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice i prave kroglaste cilindre, „Patent Mariani“, katere imam samo jaz v zalogi za Krausjsko.

Prevezem tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Ign. Faschinga udove

ključavničarnica v Ljubljani, Suknarske ulice šte. 3

priporoča bogato svojo zalogo **štedljivih ognjišč** solidnega dela po najnižjih cenah in vsprejema tudi vsakovrstna **stavlinska dela.** (7-5)

Zunanja naročila izvršujejo se točno.

A. Schäffer

rokovičar in obvezarijar
Kongresni trg 7. **Ljubljana** Kongresni trg 7.

Velika zaloga vseh

kirurški obvez in kilnih pasov.
Velika izbira in zaloga vsakovrstnih rokovic iz c. kr. pr. dvorne tovarne J. E. Zacharia na Dunaji; zavratnikov, manšet, angleških in francoskih dišav, modercev itd. (4-5)

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na Starem trgu št. 1, nasproti železnemu mostu.

Tu se dobivajo vsake vrste kmetijski stroji, kakor tudi blagajnice, varne pred tatam in ognjem. P. n. gospodinjstvom, šiviljam krojačem in čevljarjem priporočam svoje izvrstne

šivalne stroje

mnogo ceneje, nego drugod za katere tudi 5 let jamčim (garantiram). (8-5)

Popravila izvršujejo se pri meni točno in po ceni.

Karol C. Holzer

Ljubljana, Dunajska cesta

zaloga (12-5)

špirta, žganja, specerijskega blaga in barv. (13-5)

Najnižje cene.

Skrbno izdelovanje

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Adolf Hauptmann

tovarna. (9-5)

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

v Ljubljani, ob vogalu Resljeve ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

„NARODNA TISKARNA“

pripotoča po nizke ceni

VIZITNICE

v elegantnej obliki.

Odlikovan v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (14-5)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigljava opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.